

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Dvořáka a soudkyň Mgr. Moniky Chaloupkové a JUDr. Petry Venclové, Ph.D., ve věci **žalobkyň: a) J. P. H., a b) J. –S. H., zastoupena zákonnými zástupci: W. H. a B. E. G., proti žalovanému: Městský úřad Lanškroun, se sídlem náměstí J. M. Marků 12, 563 16 Lanškroun, v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti,**

t a k t o :

- I.** Žaloba ze dne 13. 5. 2013 na ochranu proti nečinnosti žalovaného Městského úřadu Lanškroun **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému **s e** toto právo **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 13. 5. 2013 se žalobkyně domáhaly ochrany proti nečinnosti žalovaného a navrhovaly, aby soud žalovanému uložil povinnost vydat rozhodnutí o jejich žádosti ze dne 18. 12. 2012 o zahájení správního řízení a současně ho zavázal k náhradě nákladů soudního řízení. Žalobu odůvodnily tímto způsobem:

Žalobkyně dne 18. 12. 2012 podaly podnět k zahájení správního řízení a vydání rozhodnutí. Dne 11. 3. 2013 obdržely sdělení žalovaného o tom, že se podnětem nebude zabývat, neboť sdělením ze dne 26. 11. 2012 je informoval o tom, že byly seznámeny s výsledkem vodoprávního dozoru. Dne 29. 3. 2013 žalobkyně podaly ke Krajskému úřadu Pardubického kraje (dále jen „krajský úřad“) žádost o opatření proti nečinnosti žalovaného. Následně obdržely sdělení č. j. KrÚ 23596/2013/OŽPZ, v němž jsou pouze opakovány nesprávné závěry žalovaného. Žádné vysvětlování nemůže nahradit správní řízení a rozhodnutí ve věci, tedy i sdělení krajského úřadu je nečinností kryjící nečinnost žalovaného. Žalobcům je odpíráno rozhodnutí ve věci samé vydané ve správním řízení, které je podle § 9 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), účelem a cílem řízení o konkrétních právech a povinnostech účastníků.

Žalovaný podal k žalobě písemné vyjádření ze dne 1. 7. 2013, jímž navrhl žalobu zamítnout. Uvedl, že dne 11. 1. 2012 obdržel od žalobkyň podnět k odstranění nefunkčního vodovodního díla. Následně byl proveden vodoprávní dozor, přičemž při ústním jednání konaném dne 14. 2. 2012 vyplynulo, že stavbu vodního díla lze odstranit jen za podmínek dle § 129 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění tehdy účinném (dále jen „stavební zákon“), tj. pokud svým závadným stavem ohrožuje život a zdraví osob nebo zvířat, bezpečnost, životní prostředí anebo majetek třetích osob a její vlastník přes rozhodnutí stavebního úřadu ve stanovené lhůtě neodstranil závadný stav stavby, či pokud je prováděna nebo provedena bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu. Na daném jednání se všichni shodli, že odstavný vodovodní řad není v závadném stavu. Ze sdělení ze dne 26. 11. 2012 pak vyplývá, že vodárenská společnost jako vlastník nemá zájem řad odstranit, a vzhledem k tomu, že odstranění vodovodního řadu nepožadoval sám vlastník, naopak se tomuto bránil, přicházelo by odstranění pouze v některém ze dvou případů shora specifikovaných. Závadný stav ovšem nebyl na řadu shledán. Dne 18. 12. 2012 žalovaný obdržel podnět žalobkyň k zahájení správního řízení k odstranění vodovodního řadu. Dne 7. 3. 2013 vydal sdělení č. j. MULA 36237/2012, v němž opětovně konstatoval, že s ohledem na závěry provedeného vodoprávního dozoru není oprávněn odstranění řadu vodárenské společnosti nařídít a tedy nebude vodoprávní řízení o odstranění vodního díla zahajovat. Na základě žádosti o opatření proti nečinnosti podané oběma žalobkyněmi krajský úřad provedl kontrolu postupu, neshledal v něm chyby s tím, že uzavřel-li žalovaný, že nejsou naplněny zákonné důvody pro zahájení řízení o odstranění stavby, které je zahajováno vždy ex offo (z vlastního podnětu správního úřadu), řízení nezačal a žalobkyním sdělil důvody svého postupu, postupoval v souladu se zákonem a tedy nebyl ve věci odstranění nefunkčního vodovodního díla nečinný.

Ze správního spisu vyplynuly následující skutečnosti: Dne 18. 12. 2012 byl žalovanému doručen společný podnět obou žalobkyň k zahájení správního řízení o odstranění vodovodního řadu s odůvodněním, že na jejich pozemcích parc. č. 236/2, 236/1, 232/1, 879 a 236/4 v k.ú. Lubník se nacházejí zbytky odstaveného vodovodního řadu včetně zděné šachty a příslušenství, kdy vlastníkem této stavby jsou Vodovody a kanalizace a.s., se sídlem Slezská 350, Jablonné nad Orlicí, stavba byla zřízena a provozována bez právního důvodu a je tudíž stavbou neoprávněnou. Na uvedený podnět reagoval žalovaný jako příslušný vodoprávní úřad sdělením ze dne 7. 3. 2013, v němž uvedl, že v této věci provedl vodoprávní dozor, který byl uzavřen dne 26. 11. 2012 a o kterém byly žalobkyně informovány sdělením z téhož dne, č. j. MULA 1305/2012. Dále pak uvedl, že v souladu se závěry předmětného dozoru opětovně konstatuje, že vlastníkově řadu není oprávněn nařídít jeho odstranění, proto tedy nebude

zahajovat řízení o odstranění vodního díla. K následné žádosti žalobkyň o provedení opatření proti nečinnosti žalovaného sdělil krajský úřad sdělením ze dne 30. 4. 2013, že v jeho postupu neshledal chyby, řízení o odstranění stavby zahajuje příslušný úřad z vlastního podnětu nebo podnětu třetí osoby, pokud k tomu shledá důvod, pokud ne, řízení nezahájí a navrhovateli svůj postup sdělí, když sdělení není správním rozhodnutím. V této věci žalovaný postupoval uvedeným způsobem a nečinností se tudíž nedopustil. Důvody dle § 129 stavebního zákona nebyly naplněny, neboť vodovodní řad neohrožuje svým závadným stavem, ani není stavbou provedenou bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu či v rozporu s ním a součástí správního spisu stavebního řízení je zároveň výslovný souhlas dřívějších vlastníků předmětných pozemků s umístěním a provedením vodovodu na těchto pozemcích.

Ze spisu týkající se předchozího podnětu žalobkyň k odstranění nefunkčního vodovodního díla doručeného žalovanému dne 11. 1. 2012 soud zjistil, že žalobkyně se tímto podnětem rovněž domáhaly zahájení řízení o odstranění vodovodního řadu na jejich pozemcích, který je ve vlastnictví společnosti Vodovody a kanalizace a.s. Dne 14. 2. 2012 proběhlo ústní jednání v rámci vodoprávního dozoru, při kterém byla konstatována nezávadnost vodovodního řadu a na který navázala aktivita žalovaného spočívající ve shromáždění podkladů k posouzení otázky oprávněnosti stavby. Sdělením ze dne 26. 11. 2012 pak žalovaný žalobkyně podrobně informoval o svých zjištěních vedoucích k závěru, že řízení o odstranění vodního díla nebude zahajovat, neboť není naplněn ani jeden z důvodů podle § 129 odst. 1 písm. a) a b) stavebního zákona – nejedná se o stavbu svým závadným stavem ohrožující a ani o stavbu provedenou bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu či v rozporu s ním.

O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona číslo 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, když účastníci řízení s tímto postupem výslovně souhlasili (žalobkyně podáním doručeným soudy dne 13. 6. 2013 a žalovaný podáním ze dne 19. 6. 2013). Soud v souladu s § 81 odst. 1 s. ř. s. vycházel ze skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí, přičemž dospěl k následujícím skutkovým a právním závěrům:

Podle § 79 odst. 1 s. ř. s.: „Ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.“

Jak vyplývá z citovaného zákonného ustanovení, soudní ochrana před nečinností správních orgánů není bezbřehá, nevztahuje se na jakýkoliv případ nečinnosti. Naopak je koncipována pouze pro takové případy, kdy lze správnímu orgánu uložit povinnost rozhodnout ve věci samé nebo vydat osvědčení, tedy přichází v úvahu pouze ve věcech, v nichž má správní orgán povinnost vydat meritorní rozhodnutí či osvědčení a je v tomto nečinný. Příkladem lze odkázat na rozsudek podepsaného soudu č. j. 52 Ca 28/2004-67 zmiňovaný i v judikatuře NSS (např. rozsudek č. j. 4 Ans 3/2004-48), v němž se uvádí, že podle § 79 odst. 1 s. ř. s. se lze domáhat uložení povinnosti vydat jenom takové rozhodnutí nebo osvědčení, jež má dostatečný právní podklad a jehož vydání je v pravomoci správního orgánu; nadto musí být správní orgán nečinný při vydání rozhodnutí ve věci samé. V projednávané věci o takový případ nešlo.

Stavební zákon upravuje institut odstranění stavby v ust. § 128 a násl., přičemž rozeznává dva způsoby odstranění stavby, a to na základě povolení (§ 128), které je vydáváno pouze na žádost vlastníka a tedy řízení je zahajováno právě na základě této žádosti, nebo na základě nařízení (§ 129), o němž rozhoduje stavební úřad z moci úřední.

Podle § 129 odst. 1 stavebního zákona: „Stavební úřad nařídí vlastníku stavby, popřípadě s jeho souhlasem jiné osobě, odstranění stavby

a) která svým závadným stavem ohrožuje život a zdraví osob nebo zvířat, bezpečnost, životní prostředí anebo majetek třetích osob a její vlastník přes rozhodnutí stavebního úřadu ve stanovené lhůtě neodstranil závadný stav stavby; jde-li o stavbu nebo zařízení, které jsou kulturní památkou, postupuje se podle zvláštního právního předpisu³²⁾,

b) prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu vyžadovaného tímto zákonem anebo v rozporu s ním, nebo

c) u ní bylo stavební povolení zrušeno podle § 176 odst. 5 a stavbu nelze zachovat.“

O zahájení řízení o nařízení odstranění stavby rozhoduje pouze příslušný stavební úřad a je jen na něm, aby posoudil naplnění důvodů pro zahájení řízení. Jinými slovy řečeno, jakákoliv žádost fyzické a právnické osoby je považována toliko za podnět, na základě kterého stavební úřad celou věc posoudí, zváží existenci možných důvodů pro odstranění stavby a buď zahájí řízení, nebo sdělí dané osobě, proč tak neučiní, jaké důvody ho k tomu vedou. Ve smyslu § 42 správního řádu, pokud o to ten, kdo podal podnět, požádal, správní orgán mu ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, sdělí, že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, popřípadě že podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu. Toto sdělení je pouhou informací o tom, jak bylo s podnětem naloženo, nejedná se o rozhodnutí správního orgánu a nepodléhá přezkumu ve správním soudnictví, a to ani v případě, že s podnětem bylo naloženo způsobem, s nímž podatel nesouhlasí. V souvislosti s podnětem má podatel jediné právo, a to, aby ho správní orgán posoudil, a v případě, že o to podatel požádá, aby ho uvědomil o způsobu, jakým s podnětem naložil. Podatel se nemůže domáhat toho, aby o podnětu bylo rozhodnuto jím požadovaným způsobem a navíc formou rozhodnutí, či aby na jeho základě bylo zahájeno konkrétní řízení zakončené meritorním rozhodnutím. Žaloba na ochranu proti nečinnosti tedy v projednávané věci vůbec nepřichází v úvahu, neboť podnětem žalobkyně nebylo zahájeno žádné řízení a žalovanému nevznikla povinnost takové řízení zahájit a následně vydat rozhodnutí ve věci samé (rozhodnutí o odstranění vodního díla). Jeho jedinou povinností bylo podnět posoudit a na žádost žalobkyním sdělit, jak s ním naložil. Žalobkyně o toto sdělení nepožádaly, nicméně žalovaný je přesto sdělením ze dne 4. 3. 2013 informoval o tom, že řízení o odstranění stavby nezahájí, i o důvodech svého závěru.

S ohledem na uvedené tedy soud dospěl k závěru, že podaná žaloba je nedůvodná, a podle § 81 odst. 3 s. ř. s. ji zamítl.

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Ve věci byl plně úspěšný žalovaný, který měl vůči žalobkyním právo na náhradu nákladů v soudním řízení důvodně vynaložených. Ze soudního spisu se však nepodává, že by žalovaný nějaké náklady v souvislosti s řízením před soudem měl, proto soud vyslovil, že žalobkyně jako neúspěšná strana řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému se toto právo nepřiznává.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 19. července 2013

JUDr. Jan Dvořák v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
V. P.